

Chantal Goedertier, SO-Leraar van het Jaar:

‘Slecht imago speciaal onderwijs onterecht’

Chantal Goedertier is onlangs uitgeroepen tot Leraar van het Jaar voor het (voortgezet) speciaal onderwijs. De van oorsprong Belgische staat bekend om haar eindeloze geduld, doorzettingsvermogen en grote hart voor kinderen die ‘net even anders zijn’ - en waar ze al het mogelijke uit wil halen. ‘Als ik hen achter de broek zit om bijvoorbeeld een opdracht te halen, krijg ik wel te horen: juf, u wilt dit zelfs nóg meer dan wijzelf!’

Goedertier geeft les aan klas 5 van het Altra College in Amsterdam. Dit zijn leerlingen die ook in dagbehandeling zijn bij een centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie - vanwege gedragsproblemen, een psychiatrische ziekte, zware, traumatische thuissituaties of een combinatie daarvan. Het gaat om kinderen van 13 tot 18 jaar, die veel hebben meegemaakt, en nergens te handhaven waren, zegt ze. 'Vaak zijn ze al een tijdje niet naar school geweest. Ze zaten thuis, in een instelling voor gesloten jeugdzorg of jeugd detentie. Klas 5 is dan de laatste plek waar ze terecht kunnen.'

Belangrijk voor deze kids is dat ze leren om vertrouwen te krijgen. Door de al zoveel opgedane negatieve ervaringen in het leven ontbreekt het hen daaraan volgens Goedertier, die zelf daarentegen juist overloopt van het geloof in het goede van de mens. 'Ik wil hun bijbrengen dat het echt anders kan. Dat het leven ook hun veel te bieden heeft. Dat ze veel meer kunnen dan ze zich realiseren. Dat ze er mogen zijn, met hun eigen specifieke kwaliteiten en imperfecties. Al die dingen.'

EIGEN PUBERZOON

Hoe de Vlaamse dat aanpakt? 'Door te laten voelen dat school een veilige plek kan zijn. Ik heb veel geduld met hen en geef ze ruim de tijd om tot zichzelf te komen, want dat is vaak nodig. Keer op keer laat ik merken dat ik in hen geloof en dat ze dat zelf ook mogen doen.' Het niveau van de kinderen verschilt sterk, van praktijkschool tot vmbo-t. 'Daarom krijgen ze individueel onderwijs op maat. Daarbij staat centraal wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Dat probeer ik in elk kind naar boven te krijgen, door goed naar hen te luisteren en te kijken. Mijn drijfveer is dat elk kind zich kan ontwikkelen. Ik wil alles wat erin zit eruit halen.' Ze vertelt hun veel over haar eigen leven, en bijvoorbeeld ook over hoe haar puberzoon dingen doet. 'Ik doe dat om ze te leren wat normaal is, omdat hier vaak helemaal geen weet van is door de onveilige omstandigheden waarin ze opgroeien. Zo leg ik hun uit dat als je het niet eens bent met iemand, je dit gewoon kunt uitpraten - in plaats van te gaan schreeuwen of weg te lopen. Ook breng ik hun het belang bij van afspraken maken met elkaar en je daaraan houden. De gangbare leefregels zeg maar; de menselijke maat. Ze zijn daarin enorm geïnteresseerd. Vragen me ook na elk weekend wat we gedaan hebben als gezin. Omdat ze allemaal snakken naar een zo gewoon mogelijk leven. En dat is ook wat ik hen enorm gun.'

PSYCHIATRISCHE ACHTERGROND

Goedertier snapt de jongeren vaak beter dan zij zichzelf. Dat komt niet in de laatste plaats door haar achtergrond. Ze werkte bijna twintig jaar als psychiatrisch verpleegkundige, waar ze oorspronkelijk voor is opgeleid. Toen ze moeder werd, liet ze zich omscholen tot leerkracht - vanuit de behoefte aan regelmatigere werktijden. Nadat zij zich met haar man in Amsterdam vestigde, vanwege zijn werk, kwam de baan bij Altra op haar pad. 'Die job past mij uitstekend, omdat nu al mijn specialisaties bij elkaar komen.' In vergelijking met het Belgische onderwijs vindt Goedertier het mooie aan het Nederlandse onderwijssysteem dat het zo vertakt is, waarbij 'vele wegen naar Rome leiden.' 'In Vlaanderen is het veel beperkter; meer rechtoe rechtaan, met minder mogelijkheden.' Niettemin is ze van mening dat het Nederlandse systeem op een aantal fronten flink hapert, 'waardoor niet alle kinderen gelijke kansen krijgen, terwijl ze daar wel recht op hebben.' Zo biedt het speciaal onderwijs niet alle studierichtingen. 'Voor sommige leerlingen is het daardoor belangrijk dat zij kunnen doorstromen naar regulier onderwijs. Een aantal van hen is daar echt rijp voor, mits zij goed passend onderwijs krijgen. Maar dat blijkt in de praktijk toch vaak lastig, omdat de juiste begeleiding ontbreekt - waardoor negatieve ervaringen op de loer liggen, wat echt het laatste is wat deze kinderen nodig hebben.'

PASSEND ONDERWIJS

Ja, ze weet én snapt dat passend onderwijs veel collega's in het regulier onderwijs nekt. 'Met name vanwege de lerarentekorten en de toch al hoge werkdruk groeit het velen boven het hoofd. Ik neem het hen dan ook niet kwalijk. Toch denk ik dat er wel meer mogelijk moet zijn: door beter beleid vanuit Den Haag, maar ook door goede samenwerking met jeugdzorg en gemeenten. Als je het goed aanpakt, kun je docenten juist ontlasten. Daar ben ik van overtuigd. Ik vind dat de schoolleiding daarin een rol heeft. Nu ik Leraar van het Jaar ben, neem ik met liefde de rol van bruggebouwer op me. Zo was ik laatst bij minister Slob op bezoek, en ook sprak ik al met de PO-Raad. Het imago van het speciaal onderwijs is slecht, maar dat is onterecht. Juist deze kinderen die zoveel tegenslag hebben gehad, en het meest kwetsbaar zijn, verdienen dat er aandacht voor hen is. Om daaraan te mogen bijdragen, is een heel dankbare taak. Daarom ben ik ook enorm trots op mijn vak van leerkracht: het mooiste wat er is!' ■

Chantal Goedertier: 'Mijn drijfveer is dat elk kind zich kan ontwikkelen. Ik wil alles wat erin zit eruit halen.'